

INFORMATĪVS MATERIĀLS

VECĀKIEM PAR BĒRNU VAKCINĀCIJU

Cien. vecāki!
Šeit Jūs varēsiet iegūt atbildes uz jautājumiem par vakcināciju.
Vakcinēts bērns būs vesels un aizsargāts no infekcijas slimībām.

Saslimt ar infekcijas slimību var jebkurš bērns, un šī saslimšana vecākiem ir lielu rūpju un uztraukuma iemesls. Nav iespējams nodrošināt to, lai bērns vienmēr būtu vesels.

Jau no pirmajām dzīves dienām bērnu apdraud dažādas slimības. Infekcijas slimības izplatās viegli, jo pat ieelpotais gaiss var saturēt slimību izraisošas baktērijas un vīrusus. Īpaši uzņēmīgi pret infekcijas slimībām ir bērni līdz divu gadu vecumam, jo viņu imūnsistēma vēl nav pilnībā attīstījusies, tāpēc bērna veselības pamatā ir agrīna vakcinācija.

Vairākas infekcijas slimības ir ļoti bīstamas, tās var radīt smagas komplikācijas, invaliditāti, dažkārt pat nāvi. Vakcinācija pasargā Jūsu bērnu no infekcijām, novērš smagu slimības gaitu un komplikācijas infekcijas slimības gadījumā. Ik gadu, pateicoties vakcinācijai, pasaulē izdodas pasargāt vairāk nekā 2,5 miljonus bērnu dzīvības.

Samazināt saslimšanas risku un nostiprināt bērna imūnsistēmu palīdz pareizs ēšanas un atpūtas režīms, regulāras fiziskas nodarbības, bieža roku mazgāšana un citi profilakses pasākumi.

Tomēr vakcinācija ir visdrošākais veids, kā pasargāt bērnu no infekcijas slimībām.

Kāpēc bērns jāvakcinē?

Vakcināciju veic divu galveno iemeslu dēļ:

- + vakcinācija nepieciešama Jūsu bērna veselībai. Vakcinācija ir visefektīvākais aizsardzības veids pret infekcijas slimībām - vakcinētam bērnam iespēja saslimt ir ļoti maza, bet saslimšanas gadījumā slimība norit vieglākā formā;
- + tā novērš infekcijas slimību izplatīšanos. Vakcinācija nepieciešama kopējai sabiedrības veselības aizsargāšanai - pateicoties kolektīvajai imunitātei*, infekcija vairs neizplatās no cilvēka uz cilvēku un iznīkst.

*Ja 90-95% sabiedrības ir imunitāte pret infekcijas slimību, tā neizplatās valsts teritorijā, pat ja infekcija tiek ieviesta no kādas citas valsts. Tādu imunitāti sauc par „kolektīvo imunitāti”.

Visā pasaulē ir izskaustas bakas, bet daļā valstu – stingumkrampji jaundzimušajiem, poliomiēlīts, Eiropa tiecas uz masalu un masaliņu izskaušanu. Lai gan valsts var būt pasludināta brīva no kādas infekcijas slimības (kad nav reģistrēti vietējas izcelsmes gadījumi), mūsdienās neviena valsts nav izolēta, infekcijas slimības nerespektē valstu robežas, un saslimšanas gadījumi var tikt ievesti no pasaules teritorijām, kurās turpinās šo infekciju izplatīšanās.

Piemēram, Tadžikistāna, tāpat kā daudzas citas valstis, 2002.gadā tika sertificēta kā no poliomiēlīta brīva valsts. Tomēr 2009.gada beigās Tadžikistānā no Indijas tika ievests poliomiēlīta vīruss, kas 2010.gadā izraisīja poliomiēlīta uzliesmojumu un tika reģistrēti 460 saslimšanas gadījumi. Šāds uzliesmojums izskaidrojams ar to, ka vakcinēto skaits pret poliomiēlītu Tadžikistānā nebija pietiekams, lai nepieļautu infekcijas atgriešanos un izplatīšanos.

Kolektīvā imunitāte – netiešs, pozitīvs vakcinācijas efekts – aizsargā bērnus, kuriem vakcinācija nav iespējama nopietnu veselības problēmu dēļ. Tāpat tā aizsargā bērnus, kuri vēl nav vakcināti, jo nav sasnieguši vakcinācijai atbilstošo vecumu.

Samazinoties kolektīvajai imunitātei, saslimstība ar atsevišķām infekcijas slimībām pieaug. Lai nepieļautu infekciju atgriešanos, **vakcināciju nepieciešams turpināt arī tad, ja valstī saslimšanas gadījumi ar atsevišķām infekcijas slimībām pēdējos gados netiek reģistrēti vai tiek reģistrēti ļoti reti.**

Kāpēc vakcinācija ir efektīvs infekcijas slimību profilakses līdzeklis?

Bērnu vakcinācija ir visefektīvākais pašlaik zināmais ilgtermiņa profilakses veids, kas pasargā no saslimšanas ar infekcijas slimībām un smagām sekām, vai pat nāves, ko var izraisīt tādas infekcijas slimības kā, piemēram, difterija, garais klepus, poliomiēlīts, masalas, pneimokoku infekcija un citas.

Citi infekcijas slimību profilakses veidi ir nespecifiski un līdz ar to nav tik efektīvi kā vakcinācija. Norūdišanās, pilnvērtīgs uzturs un citi veselīga dzīvesveida faktori ir ļoti svarīgi bērna veselībai, tomēr tie nespēj pasargāt bērnu no infekcijām, pret kurām tiek veikta vakcinācija.

Jaundzimušajam bērnam pret daudzām infekcijām ir imunitāte no mātes iegūto antivielu dēļ. Tās saglabājas bērna organismā pirmajos dzīves mēnešos un tad pamazām izzūd. Tādēļ svarīgi vakcināciju veikt jau pirmo dzīves mēnešu laikā, tiklīdz bērna organisms pats spēj veidot antivielas. Pilnvērtīga imunitāte veidojas, precīzi ievērojot vakcinācijas kalendārā noteiktos intervālus. Tomēr jāņem vērā, ka atsevišķos gadījumos šie intervāli var tikt pagarināti, piemēram, bērna pēkšņas saslimšanas dēļ. Vakcinācija jāveic, kad bērns ir vesels.

Vakcinācija balstās uz vienkāršu principu:

- + pēc vakcinācijas organisms, līdzīgi kā slimības laikā, tiek pakļauts slimību izraisošas baktērijas vai vīrusa iedarbībai, bet vakcinā šie slimību izraisītāji ir nedzīvi, novājināti vai pārveidoti un neizraisa saslimšanu;
- + imunitāte (organisma aizsardzība) pret slimību ierosinātāju rodas 7 - 21 dienu laikā, imūnās sistēmas šūnām izveidojot antivielas (pretvielas) pret konkrēto mikroorganismu;
- + informācija par organismā iekļuvušajiem slimību izraisītājiem saglabājas tā sauktajās imūnsistēmas atmiņas šūnās, tāpēc, infekcijas slimības izraisītājiem organismā nokļūstot atkārtoti (ar vakcīnu vai inficēšanās gadījumā), ātri un lielā daudzumā veidojas antivielas, kas atpazīst un neitralizē slimības izraisītāju.

Kas ir vakcīnu sastāvā?

- + Vakcīnu **darbīgā daļa**, kas aktivizē organisma aizsargšūnas, var būt dažāda. Dažas vakcīnas satur veselas, nedzīvas baktērijas vai vīrusus, citas - dzīvus, novājinātus vīrusus, vēl citas - baktēriju vai vīrusu daļas.
- + **Palīgvielas, konservanti un stabilizatori**, kas ir nepieciešami vakcīnu īpašību saglabāšanai.
- + Visas vakcīnu sastāvdaļas ir pārbaudītas un tādā daudzumā, kas **pētījumos ir atzīts par veselībai** nekaitīgu.
- + Galvenokārt vakcīna tiek ievadīta organismā ar dūrienu (injekciju) ādā, zemādā vai muskulī. Dažas vakcīnas, piemēram, dzīvā vakcīna pret rotavīrusu infekciju, tiek ievadīta pilienu veidā mutē.
- + Vakcīnas var saturēt tikai vienu komponenti (pret vienu infekciju) un var būt arī kombinētas vakcīnas, kas rada imunitāti pret vairākām infekcijas slimībām vienlaicīgi, samazinot nepieciešamo injekciju un ārsta apmeklējumu skaitu.

4

Jāņem vērā, ka lielākoties vakcinācija bērnam sastāv no vairākām potēm un pret dažām infekcijas slimībām nepieciešama arī revakcinācija, lai nodrošinātu imunitātes uzturēšanu vai pastiprināšanu.

Vakcīnas efektivitāte ir atkarīga no:

- + temperatūras režīma ievērošanas vakcīnas transportēšanas un uzglabāšanas laikā;
- + pareizas vakcīnas ievadīšanas tehnikas;
- + vakcinācijas kursa ievērošanas atbilstoši vakcinācijas kalendāram un/vai lietošanas instrukcijai;
- + individuālām organisma īpatnībām;
- + personas veselības stāvokļa (cilvēkiem ar nomāktu imūno reakciju imunitāte var neveidoties).

Tikai ļoti retos gadījumos imunitāte pēc vakcinācijas neizveidojas un šādām personām jāpaļaujas uz kolektīvo imunitāti.

Pret kādām infekcijām bērnus Latvijā vakcinē?

Vakcinācijas kalendāru (kurā visas iekļautās vakcīnas 100% apmērā apmaksā valsts) attīsta, ņemot vērā epidemioloģisko situāciju valstī – cik liela iespēja ir saslimt ar kādu konkrētu infekcijas slimību. Dažādās valstīs vakcinācijas kalendārs var atšķirties, tas atkarīgs ne tikai no epidemioloģiskās situācijas, bet arī no ekonomiskās situācijas valstī. Atsevišķās valstīs pret dažām infekcijas slimībām vakcināciju veic tikai riska grupām, t.sk., iedzīvotājiem, kuriem veselības stāvokļa dēļ konkrētā infekcijas slimība var noritēt smagāk vai drīzāk izraisīs komplikācijas, piemēram, vakcinācija pret gripu.

Latvijā, saskaņā ar vakcinācijas kalendāru, bērni tiek vakcinēti pret 14 infekcijām - tuberkulozi, difteriju, stinguma krampjiem, garo klepu, poliomiēlītu, masalām, masaliņām, epidēmisko parotītu, b tipa *Haemophilus influenzae* infekciju, B hepatītu,

5

vējbakām, pneimokoku infekciju, cilvēka papilomas vīrusa infekciju un rotavīrusa infekciju. Vakcināciju pret šīm infekcijas slimībām 100% apmērā apmaksā valsts.

Tā kā Latvijā ir augsta saslimstība ar tuberkulozi, šo vakcīnu bērni saņem jau pirmajās dzīves dienās

Pret vairākām infekcijas slimībām bērnam pamatvakcinācija jāsaņem līdz septiņu mēnešu vecumam, bet pret masalām, masaliņām, epidēmisko parotītu un vējbakām līdz pusotra gada vecumam. Bērnam jābūt aizsargātam, jo šajā vecumā viņš sāk aktīvi kontaktēties ar citiem bērniem, piemēram, bērnudārzā vai spēļu laukumā.

Valsts apmaksā bērnu vakcināciju arī pret:

+ ērču encefalītu:

- + bērniem, kuri dzīvo teritorijās, kurās, saskaņā ar epidemioloģiskās uzraudzības datiem, ir visaugstākā
- + saslimstība ar ērču encefalītu (ērču encefalīta endēmiskās teritorijās), ja bērna deklarētā dzīvesvieta ir ērču encefalīta endēmiskajā teritorijā;
- + bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem neatkarīgi no dzīvesvietas.

+ **trakumsērgu** bērniem pēc saskares ar dzīvniekiem, kuri ir slimi vai tiek turēti aizdomās par saslimšanu ar trakumsērgu;

+ **pret gripu** 100% apmērā apmaksā bērniem no 6 līdz 24 mēnešiem un bērniem līdz 18 gadu vecumam, kuri pieder riska grupām ar hroniskām plaušu, sirds, vielmaiņas un nieru slimībām, pacientiem ar imūndeficīta sindromu, pacientiem ar imūnsupresīvo terapiju un tiem, kuri saņem ilgstošu terapiju ar acetilsalicilskābi jeb aspirīnu. 50% apmērā vakcināciju pret gripu apmaksā grūtniecēm un personām vecumā no 65 gadiem, riska grupām ar hroniskām plaušu, sirds, vielmaiņas un nieru slimībām, pacientiem ar imūndeficīta sindromu, pacientiem ar imūnsupresīvo terapiju.

6

Infekcijas slimība, pret ko obligāti veicama vakcinācija	Piezīmes
B hepatīts	Bērnu vakcinācija pret B hepatītu Latvijā tika uzsākta 1997. gadā.
	Vecumā no diviem līdz 15 mēnešiem zīdaiņi saņem četras vakcīnas devas, bet riska grupas bērniem (bērni, kas dzimuši mātēm, kuras ir HBsAg nēsātājas vai kuras nebija pārbaudītas grūtniecības laikā) 1. deva tiek ievadīta 12 st. laikā pēc dzimšanas. Nepotētus bērnus vakcinē arī 14 gadu vecumā, veicot trīs potes.
Tuberkuloze	Imunizācija pret tuberkulozi Latvijā tika uzsākta 1937. gadā.
	Vakcīnu jaundzimušajam parasti ievada līdz piektajai dienai pēc dzimšanas.
Difterija	Imunizācija pret difteriju Latvijā tika uzsākta pagājušā gadsimta 30-jos gados, bet ieviesta rutīnveidā 1953. gadā.
	Līdz gada vecumam bērnam jāsaņem trīs vakcīnas devas (pamatvakcinācija), bet līdz 15 mēnešu vecumam - ceturta deva, 7.g.v.-5. deva un 14.g.v. – 6. deva.
	Turpmāk balstvakcināciju veic ik pēc 10 gadiem.
Stinguma krampji	Imunizācija pret stingumkrampjiem Latvijā uzsākta 1958. gadā.
	Vakcinācijas shēma ir tāda pati kā vakcinācijai pret difteriju.

7

Garais klepus	Imunizācija pret garo klepu Latvijā uzsākta 1958. gadā.
	Vakcinācijas shēma vecumā līdz 7 gadiem (ieskaitot) ir tāda pati kā vakcinācijai pret difteriju.
Poliomielīts	Imunizācija pret poliomielītu Latvijā tiek veikta kopš 1957. gada.
	Imunizācijas shēma ir tāda pati kā vakcinācijai pret difteriju.
	Lai gan imunizācijas dēļ Latvijā un lielākā daļā pasaules valstu poliomielīts ir likvidēts, imunizāciju pret šo bīstamo infekciju turpina, jo pastāv vīrusa ievēšanas risks no dažādām Āfrikas un Āzijas valstīm.
b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija	Imunizācija pret Hib infekciju Latvijā tika uzsākta 1994. gadā. Zīdaiņiem jāsaņem četras kombinētās vakcīnas devas pirmo 15 mēnešu laikā.
Pneimokoku infekcija	Imunizācija pret pneimokoku infekciju Latvijā tika uzsākta 2010. gada janvārī. Pirmo 15 mēnešu laikā bērniem jāsaņem trīs potes pret pneimokoku infekciju.
Masalas, epidēmiskais parotīts, masaliņas	Imunizācija pret masalām Latvijā tika uzsākta 1968. gadā.
	Šī vakcīna bērnam jāsaņem 12-15 mēnešu vecumā. Revakcinācija bērniem veicama 7 gadu vecumā.
	Imunizācija pret masaliņām Latvijā tika uzsākta 1993. gadā.
	Šī vakcinācija bērniem jāsaņem 12-15 mēnešu un 7 gadu vecumā, bet nevakcinētām vai nerevakcinētām meitenēm – 12 gadu vecumā.

	Imunizācija pret epidēmisko parotītu Latvijā tika uzsākta 1983.gadā.
	Šī vakcinācija bērnam jāsaņem 12-15 mēnešu vecumā. Revakcinācijai veicama 7 gadu vecumā.
	Zīdaiņiem jāsaņem četras kombinētās vakcīnas devas pirmo 15 mēnešu laikā.
Vējbakas	Imunizācija pret vējbakām Latvijā tika uzsākta 2008. gadā.
	Šī vakcinācija bērnam jāsaņem 12-15 mēnešu vecumā.
Cilvēka papilomas vīrusa infekcija	12 gadu veco meiteņu vakcinācija pret cilvēka papilomas vīrusa infekciju Latvijā tika uzsākta 2010. gada septembrī.
Rotavīrusu infekcija	Bērnu imunizācija pret rotavīrusu infekciju Latvijā tika uzsākta 2015. gadā. Vakcīnai ir divas devas - pirmo ievada 2 mēnešu vecumā, otro devu ievada 3 vai 4 mēnešu vecumā.
	Saskaņā ar vakcīnas lietošanas instrukciju ārsts var piemērot individuālu vakcinācijas shēmu: <ol style="list-style-type: none"> 1. pirmo vakcīnas devu var ievadīt, sākot no 6 nedēļu vecuma; 2. intervālam starp abām vakcinācijas reizēm jābūt vismaz 4 nedēļām; 3. vakcinācijas kurss (2 vakcinācijas reizes) jāpabeidz pirms 24 nedēļu vecuma.

Vakcinācijas kalendārs

Lai neizplatītu infekciju citiem un neapdraudētu savu veselību, visiem bērniem vajadzētu būt vakcinātiem.

Vakcinējamās personas vecums	Infekcijas slimība, pret kuru obligāti veicama vakcinācija	Vakcīnu nosaukumu apzīmējumi
0-12 stundas	B hepatīts	HB ¹
0-5 dienas	Tuberkuloze	BCG
2 mēneši	Difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija un B hepatīts	DTaP-IPV-Hib-HB1 ²
	Pneimokoku infekcija	PCV1
	Rotavīrusu infekcija	RV1
4 mēneši	Difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija un B hepatīts	DTaP-IPV-Hib-HB2 ²
	Pneimokoku infekcija	PCV2
	Rotavīrusu infekcija	RV2
6 mēneši	Difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija un B hepatīts	DTaP-IPV-Hib-HB3 ²
	Rotavīrusu infekcija	RV3
12-15 mēneši	Difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts, b tipa <i>Haemophilus influenzae</i> infekcija un B hepatīts	DTaP- PV-Hib-HB4 ²
	Pneimokoku infekcija	PCV3
	Masalas, epidēmiskais parotīts, masaliņas	MPR1
	Vējbakas	Varicella1

7 gadi	Difterija, stinguma krampji, garais klepus, poliomiēlīts	DTaP-IPV5 ³
	Masalas, epidēmiskais parotīts, masaliņas	MPR2 ⁴
12 gadi (meitenes)	Masaliņas	MPR1 vai MPR2 ⁵
	Cilvēka papilomas vīrusa infekcija	CPV1, CPV2, CPV3 ⁶
14 gadi	Difterija, stinguma krampji, poliomiēlīts	Td -IPV 6
	B hepatīts	HB 1, HB 2, HB 3 ⁷
Pieaugušajiem ik 10 gadus	Difterija un stinguma krampji	Td ⁸

- Vakcīnu pret B hepatītu ievada tikai riska grupas jaundzimušajiem (dzimuši B hepatīta virsmas antigēna (HBsAg) pozitīvām mātēm vai mātēm, kuras nebija pārbaudītas HBsAg klātbūtnes noteikšanai).
- Lieto kombinēto vakcīnu pret difteriju, stinguma krampjiem, garo klepu (ar garā klepus bezšūnu komponentu), poliomiēlītu, b tipa *Haemophilus influenzae* infekciju un B hepatītu.
- Lieto kombinēto vakcīnu ar garā klepus bezšūnu komponentu. Vakcinēt pret difteriju, stinguma krampjiem, garo klepu un poliomiēlītu drīkst sešus gadus vecus bērnus, ja bērns uzsāk mācības izglītības iestādē.
- Pret masalām, epidēmisko parotītu un masaliņām vakcinē tikai bērnus, kuri saņēmuši tikai vienu MPR vakcīnas devu. Vakcinēt pret masalām, epidēmisko parotītu un masaliņām drīkst sešus gadus vecus bērnus, ja bērns uzsāk mācības izglītības iestādē.
- Pret masaliņām vakcinē nevakcinētas vai nerevakcinētas meitenes, izņemot tās, kuras pārslimojušas masaliņas un kurām diagnoze "masaliņas" apstiprināta seroloģiski. Vakcinācijai un revakcinācijai izmanto kombinēto MPR vakcīnu.
- Vakcinējot pret cilvēka papilomas vīrusa infekciju, vakcīnas devas ievada atbilstoši vakcīnas lietošanas instrukcijai un bērna vecumam vakcinācijas brīdī.
- Vakcinē tikai pret B hepatītu agrāk nevakcinētos bērnus. Vakcinējot pret B hepatītu, ievada trīs vakcīnas devas atbilstoši vakcīnas lietošanas instrukcijai.
- Lieto vakcīnu pret stinguma krampjiem un difteriju ar samazinātu difterijas toksoīda daudzumu (Td).

Kādos gadījumos vakcināciju vajadzētu uz laiku atlikt?

- + Ja nopietna akūta saslimšana (piemēram, akūta augšējo elpceļu slimība, pneimonija) ar paaugstinātu temperatūru;
- + hroniskas slimības paasinājums.

Īstas (reizēm absolūtas) kontraindikācijas:

- + smaga alerģiska reakcija (anafilaktiskais šoks) uz iepriekš ievadīto vakcīnas devu;
- + kolaps, šoks, encefalīts, encefalopātija, ar augstu ķermeņa temperatūru nesaistīti krampji pēc iepriekšējās konkrētās vakcīnas ievadīšanas;
- + dzīvo izraisītāju vakcīnu ievadīšana ir aizliegta gadījumos, ja bērnam konstatēti smagi imūnās sistēmas traucējumi (piemēram, leikoze);
- + slimības dēļ (onkoloģisku un HIV/AIDS);
- + imunitāti nomācošās terapijas laikā;
- + staru terapijas laikā.

Ja pēc iepriekšējās vakcīnas devas ievadīšanas bijušas komplikācijas, jautājumu par turpmāko vakcināciju izlemj primārās veselības aprūpes ārsts (ģimenes ārsts vai pediatrs, imunologs)

Kas Jums ir jāpastāsta ārstam pirms bērna vakcinēšanas?

- + Jūs uzskatāt, ka vakcinācijas dienā Jūsu bērns ir slims.
- + Vai bērnam ir alerģija pret medikamentiem, pārtikas produktiem vai vakcīnām.

- + Vai bērnam pagātnē ir bijusi smaga reakcija uz vakcīnu.
- + Vai bērnam ir veselības problēmas – astma, plaušu, sirds vai nieru slimības, vielmaiņas traucējumi (piemēram, cukura diabēts), asins sistēmas saslimšanas.
- + Vai bērnam bijuši krampji.
- + Vai bērnam ir imūnsistēmas slimības, vai bērns lieto imūnsistēmu nomācošus preparātus.
- + Vai bērnam ir veikta asins vai asins produktu pārlišana, imuno-(gamma) globulīnu ievadīšana.
- + Vai bērns lieto kādas zāles.
- + Vai pēdējo 4 nedēļu laikā bērnam ir veikta vakcinācija.

Noteikti uzdodiet ārstam visus Jums interesējošos jautājumus par plānoto vakcināciju!

Kas ārstam Jums jāpastāsta pirms bērna vakcinēšanas?

- + Ārsts savlaicīgi informē vecākus par plānoto vakcināciju. Ārsts pirms katras vakcinācijas (gan pirmreizējas, gan atkārtotas) veic bērna apskati (ja nepieciešams, arī vecāku aptauju), lai noskaidrotu bērna veselības stāvokli un iespējamās kontraindikācijas. Iegūtās ziņas ieraksta medicīniskajā dokumentācijā.
- + Par vakcīnas efektivitāti infekcijas slimības profilaksē, aizsardzības efekta ilgumu un ieteicamo vakcinācijas atkārtotānu.
- + Par organisma reakciju, kas var rasties vakcinējoties vai pēc vakcinācijas.
- + Par profilakses pasākumiem, lai samazinātu iespējamo pēc vakcinācijas reakciju smagumu, un gadījumiem, kad nepieciešama ārstniecības personas palīdzība.
- + Par simptomiem, kad steidzami nepieciešams vērsties pēc medicīniskās palīdzības.

Ārstam nav iespējas novērot bērnu pēcvakcinācijas stāvokli ik dienas. Ārsts var konstatēt blakusparādības, ja tādas ir, pēc vecāku sūdzībām par bērna veselību vai veicot kārtējo profilaktisko apskati. Lai konstatētu sūdzību iemeslu, jāveic papildus izmeklējumi un jāvēršas pie speciālista. Visus jautājumus par bērna veselību nepieciešams izrunāt ar savu ārstējošo ārstu.

Izmantojiet katru vizīti pie ārsta, lai noskaidrotu visus Jums interesējošos jautājumus par Jūsu bērna veselību un attīstību!

Ārsts ir atbildīgs:

- gadījumos, ja bērnam konstatētas vakcinācijas blakusparādības, vecāki tiek informēti par laiku, kad nepieciešams ierasties uz atkārtotu apskati;
- par vakcīnas pareizu ievadīšanu; vakcinējamās personas medicīnisko novērošanu pēcvakcinācijas periodā, atbilstoši vakcīnas lietošanas instrukcijai un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanu noteiktajā laikposmā;
- lai saskaņā ar vakcinācijas kalendāru, veiktu visas nepieciešamās vakcinācijas.

Bērnu iespējams pasargāt arī no tām infekcijas slimībām, pret kurām vakcinācija nav iekļauta vakcinācijas kalendārā. Ja vakcīna ir Latvijā reģistrēta un ir iespēja to iegādāties, Jums ir iespēja bērnu vakcinēt kādā no medicīnas iestādēm. Bērnu par maksu, papildu vakcinācijas kalendārā iekļautajām valsts apmaksātajām vakcīnām, iespējams vakcinēt arī pret A hepatītu, ērcu encefalītu, gripu, meningokoku infekciju, meitenes pret dzemdes kakla vēzi (citā vecuma grupā nekā noteikts vakcinācijas kalendārā), ja dodaties ceļojumā uz ārvalstīm iespējams vakcinēties pret dzelteno drudzi, holēru, vēdertīfu, trakumsērgu u.c.

Kāda ir vakcīnu drošība un kādas reakcijas iespējamās pēc vakcinācijas?

Nopietnas pēcvakcinācijas reakcijas ir ārkārtīgi retas un nav salīdzināmas ar sekām, kas rodas, sastopoties ar sabiedrībā un dabā cirkulējošiem infekcijas slimību izraisītājiem.

Vaccīnu drošība un efektivitāte tiek stingri kontrolēta. Pirms licencēšanas vaccīnu nekaitīgums rūpīgi tiek pētīts klīniskos pētījumos, un vaccīnu drošuma uzraudzība un novērtēšana ilgtermiņā tiek turpināta. Latvijā izmantotās vaccīnas atbilst visām mūsdienu Eiropas Savienības prasībām, kas attiecas uz vaccīnas kvalitāti, efektivitāti un drošumu, par ko pētījumos saņemti nepieciešamie pierādījumi.

Latvijā, atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 27.decembra noteikumiem Nr.1040 „Kārtība, kādā ārstniecības persona ziņo par vaccinācijas izraisītajām komplikācijām”, ārstniecības personas pienākums ir ziņot Slimību profilakses un kontroles centram par vaccinācijas izraisītām komplikācijām. Šie notikumi pakļauti ziņošanai 24 stundu laikā pēc komplikācijas konstatēšanas. Par visiem reģistrētiem pēcvacinācijas novēroto reakciju gadījumiem regulāri tiek informēta Zāļu valsts aģentūra. Savukārt Zāļu valsts aģentūra informē Eiropas Zāļu aģentūru un vaccīnu ražotājus, kuru pienākumos ietilpst katra pēcvacinācijas blakusparādības gadījuma detalizēta izvērtēšana un, nepieciešamības gadījumā - nekavējoša aizdomīgas vaccīnas sērijas atsaukšana.

Reakcija uz vaccināciju ir izmaiņas veselības stāvoklī, kas saistītas ar pašas vaccīnas īpašībām. Ne visas izmaiņas, kas notiek bērna veselības stāvoklī pēc vaccinācijas, saistītas ar reakciju uz vaccināciju. Bieži vien tās saistītas ar saslimšanu, kas nejauši sakritusi ar laiku pēc vaccinācijas. Visos gadījumos, kad bērna veselības stāvoklis pasliktinājies pēc vaccinācijas, jāvēršas pie ārsta, lai veiktu bērna objektīvu apskati un izmeklēšanu.

Reizēm vaccinācija, kas pasargā Jūsu bērnu no infekcijas slimībām, var radīt diskomfortu, kā, piemēram, sāpes injekcijas vietā, paaugstinātu temperatūru, kas var būt par iemeslu bērna nemieram un raudulīgumam. Tādēļ pēc vaccinācijas Jūsu bērnam nepieciešams veltīt vairāk uzmanības.

Pēc vakcinācijas iespējamās dažādas reakcijas:

- + nereti var parādīties apsārtums, pietūkums vai sāpīgums injekcijas vietā vai temperatūras paaugstināšanās, izsitumi, uzbudināmība, nemierīgums, raudāšana, miegainība, kas pāriet dažu diennakšu laikā.
- + ļoti reti var rasties smagas komplikācijas kā, piemēram, anafilaktiskais šoks – smaga alerģiska reakcija, kas var rasties pirmo 30 minūšu laikā pēc vakcīnas ievadīšanas (vidēji 1 gadījumā no miljona ievadītām devām).

Noteikti pie ārsta jāvēršas, ja

- + ķermeņa temperatūra paaugstināta virs 39°C;
- + bērns izskatās pretdabiski bāls;
- + bērns kļuvis šļaugans, pasīvs un kavēts;
- + bērns neierasti vai ilgstoši raud - 3 stundas un vairāk;
- + bērns dreb un var novērot krampjus;
- + bērns atsakās no ēdiena, ir vemšana.

Līdz ierodas ārsts:

- + nekrītiēt panikā;
- + ja ir paaugstināta ķermeņa temperatūra, lietojiet atbilstošus medikamentus;
- + nomieriniet bērnu;
- + sagatavojieties gadījumam, ja bērnam būs jādodas uz slimnīcu;
- + turiet pa rokai bērna medicīnisko dokumentāciju (izrakstus, ārsta slēdzienus).

Pret kādām infekcijas slimībām iespējams pasargāt bērnu?

B hepatīts

Slimības ierosinātājs ir vīruss, kas izraisa aknu bojājumus. Infekcijas avots var būt slimnieks vai vesels cilvēks – šo vīrusu nēsātājs. Slimība var tikt pārnesta tieša kontakta ceļā ar asinīm vai citiem organisma šķidrumiem, kas satur pat niecīgu asins daudzumu. Inficēšanās var notikt medicīnisku un nemedicīnisku manipulāciju laikā, kā arī lietojot inficētus (slimas personas) personīgās higiēnas priekšmetus (zobu suku, šķēres, dvieli, skuvekli u.c.). Šo vīrusu jaundzimušais var iegūt no inficētas mātes.

Slimības pazīmes. Bērniem pirmajos dzīves gados infekcija var noritēt bez simptomiem, bet ļoti bieži bērnam attīstās hroniska infekcijas forma. Vecākiem bērniem slimība var noritēt ar gripai līdzīgām pazīmēm vai ar tipiskiem hepatīta simptomiem - dzelti, drudzi, tumšu urīnu, vēdersāpēm, nespēku un ēstgribas zudumu.

Sekas. Līdz 90% inficēto zīdaiņu, 30% bērnu līdz piecu gadu vecumam un 6% inficēto personu pēc piecu gadu vecuma kļūst par hroniskiem B hepatīta slimniekiem vai nēsātājiem. Slimības sekas var būt ļoti nopietnas - hronisks aknu iekaisums, ciroze, aknu vēzis.

Tuberkuloze

Slimības ierosinātājs ir tuberkulozes mikobaktērija, kas ir ļoti izturīga ārējā vidē. Tuberkuloze ir lipīga gaisa pilienu infekcijas slimība, ar kuru bērns parasti inficējas no slima cilvēka tam runājot, klepojot vai šķaudot.

Slimības pazīmes. Pēc inficēšanās no 1 līdz 6 mēnešu laikā bērnam var parādīties neliela temperatūra, klepus, pastiprināta svīšana, nespēks, svara zudums. Tuberkuloze visbiežāk lokalizējas plaušās, bet process var skart arī smadzeņu apvalkus, ausis, acis, limfmezglus, nieres vai kaulus.

Sekas. Nevakcinēti zīdaiņi un pirmsskolas vecuma bērni var saslimt ne tikai ar plaušu tuberkulozi, bet arī ar tādām slimības formām kā tuberkulozo meningītu un ģeneralizētu (vispārīgu) tuberkulozes infekciju, kas saistīta ar ļoti strauju un smagu slimības norisi un pat letālu iznākumu. Infekcija var kļūt arī hroniska, pret zālēm rezistentā (nejūtīga). Vakcinācija pasargā zīdaiņus no smagām ārpus plaušu tuberkulozes formām.

Valstīs, kurās vakcināciju pret tuberkulozi neveic, saslimušo skaits ar tuberkulozi ir mazs, līdz ar to inficēšanās risks ir neliels. Savukārt Latvijā saslimstība ar tuberkulozi joprojām ir augstā līmenī.

Difterija

Slimības ierosinātājs ir toksīnu veidojošā difterijas baktērija, kas iekļūstot organismā caur elpceļiem vai bojātu ādu, izraisa ļoti smagu saslimšanu nepotētam bērnam. Bērns var inficēties gaisa pilienu ceļā no difterijas slimnieka vai vesela cilvēka - difterijas baktērijas bezsimptomu nēsātāja.

Slimības pazīmes. Baktēriju izdalītā toksīna iedarbības rezultātā veidojas specifisks iekaisums rīkles galā, balsenē, degunā vai ādā. Rīkles galā un balsenē var veidoties difterijai raksturīgi aplikumi (plēves), tūska, kas apgrūtina elpošanu un var izraisīt smagākus simptomus.

Sekas. Baktērijas izdalītais toksīns var izplatīties pa visu organismu, skart dažādus iekšējos orgānus un izraisīt smagas komplikācijas, piemēram, sirds un nieru audu iekaisumu, paralīzes vai pat slimnieka nāvi (20% gadījumos).

Laikā no 1993. gada līdz 2011. gadam Latvijā no difterijas miruši 113 nevakcinēti cilvēki, tai skaitā 14 bērni un infekcija joprojām ir aktuāla. Difterijas smagas klīniskas formas un nāves gadījumi vakcinētām personām nav novēroti.

Garais klepus

Slimības ierosinātājs ir baktērija, kas izraisa iekaisumu elpceļu gļotādā un organisma intoksikāciju (organisma funkciju bojājumi baktērijas toksīna iedarbības rezultātā). Tā ir gaisa pilienu infekcija, ar kuru bērni viegli cits no cita inficējas, sevišķi bērnudārzos un skolās.

Slimības pazīmes. Slimībai ir raksturīgas smacējošas klepus lēkmes.

Sekas. Garais klepus ir smaga, pat bīstama slimība pirmajā dzīves gadā nepotētiem zīdaiņiem, jo nereti pievienojas komplikācijas - plaušu karsonis, galvas smadzeņu iekaisums (encefalīts), krampji. Var būt pat letāls iznākums.

Stingumkrampji

Slimības ierosinātājs ir baktērija, kuras sporas atrodas augsnē un var tur ilgstoši saglabāties. Tiešā kontaktā ar augsni vai ar putekļiem baktērijas nokļūst uz apkārtējiem priekšmetiem, apģērba un cilvēka ādas. Pat nenozīmīgie ādas ievainojumi un nobrāzumi var radīt inficēšanās risku. Nevakcinētām personām inficēšanās risks pastāv arī ķirurģiskas operācijas laikā, veicot zarnu traktā operācijas, un dzīvnieku koduma gadījumā.

Slimības pazīmes. Baktērija skar nervu sistēmu. Raksturīgi augsta temperatūra, košanas muskulatūras krampji - slimnieks nespēj atvērt muti un norīt ēdienu, kā arī ilgstoši ķermeņa muskulatūras krampji.

Sekas. Var būt muskuļu pārrāvumi, kaulu lūzumi, elpošanas muskulatūras paralīze un letāls iznākums līdz 50% gadījumu.

Poliomielīts (bērnu trieka)

Slimības ierosinātājs ir poliomielīta vīrusi, kas izplatās kontakta ceļā, piemēram, ar netīrām rokām, pārtikas produktiem, ūdeni vai reizēm gaisa pilienu ceļā. Vīruss skar nervu šūnas, kas atbild par kustībām, un izsauc šļaugano paralīzi.

Slimības pazīmes. Vieglas poliomielīta saslimšanas gadījumā slimība var noritēt ar vīrusu infekcijai līdzīgu ainu. Smagas gadījumos novēro temperatūras paaugstināšanos, sāpes muskuļos, meningītu un paralīzi.

Sekas. Daļai bērnu, kas saslimst ar šo slimību, paralīzes var saglabāties visu mūžu. Daudzi no viņiem kļūst par invalīdiem. Novērojami saslimušo bērnu nāves gadījumi.

Pneimokoku infekcija

Slimības ierosinātājs ir pneimokoks jeb baktērija, kas organismā iekļūst caur elpceļiem. Pneimokokus var atklāt gan veselu pieaugušo, gan bērnu aizdegunē. Infekcija īpaši bīstama maziem bērniem un personām ar novājinātu imūnsistēmu.

Slimības pazīmes. Ar pneimokoku infekciju slimo visa vecuma cilvēki, kaut gan biežāk saslimst mazi bērni (jaunāki par 2 gadiem) un gados vecāki cilvēki. Pneimokoki var izraisīt vidusauss un deguna blakusdobumu iekaisumus, pneimonijas, kā arī smagākās slimības: meningītu, sepsi, retos gadījumos – sirds bojājumus, kaula smadzeņu un mīksto audu infekciju.

Sekas. Pneimokoku infekcija var izraisīt smagas komplikācijas vai pat letālu iznākumu.

Masalas

Slimības ierosinātājs ir vīruss, kas viegli izplatās gaisa pilienu un kontakta ceļā.

Slimības pazīmes. Tā norit ar augstu temperatūru, raksturīgiem ādas un mutes dobuma gļotādas izsitumiem, iesnām, klepu, acu iekaisumu un ilgst no dažām dienām līdz divām nedēļām.

Sekas. Var būt akūts vidusauss iekaisums un pneimonija. Masalu vīruss var izraisīt arī galvas smadzeņu iekaisumu (encefalītu) ar krampju lēkmēm, atstājot smagas sekas - dzirdes zudumu un var attīstīties garīgā atpalicība. Masalas joprojām ir nozīmīgs bērnu mirstības cēlonis valstīs, kur ir nepietiekama bērnu imunizācija.

Pēdējā laikā saslimstība ar masalām ir pieaugusi vairākās Eiropas valstīs, jo imunizācijas līmenis ir nepietiekams.

Masaliņas

Slimības ierosinātājs ir vīruss, kas izplatās gaisa pilienu un kontakta ceļā.

Slimības pazīmes - neliela temperatūras paaugstināšanās, sīki ādas izsitumi, kakla limfmezglu palielināšanās. Slimība ilgst 3 - 4 dienas.

Sekas. Retos gadījumos locītavu iekaisums. Bet, ja sieviete, kurai nav imunitātes, inficējas grūtniecības laikā, masaliņu vīruss ir ļoti bīstams gaidāmajam bērnam. Grūtniecība sievietei var beigties ar abortu vai piedzimt bērns ar iedzimtiem defektiem - sirdskaiti, aklumu, kurlumu, garīgu atpalicību u.c.

Tāpat, kā izskaustas bakas, tuvākās nākotnes mērķis ir masalu un masaliņu izskausana Eiropas reģionā!

Epidēmiskais parotīts (cūciņas)

Slimības ierosinātājs ir vīruss, kas izplatās gaisa pilienu un kontakta ceļā.

Slimības pazīmes. Galvas sāpes, temperatūras paaugstināšanās, pieauss siekalu dziedzeru pietūkums un sāpīgums, kas turpinās 5 - 8 dienas. Pusaudžiem, sevišķi zēniem, slimība norit smagāk nekā maziem bērniem.

Sekas. Bīstamas var būt slimības komplikācijas - smadzeņu apvalku iekaisums, dzirdes pavājināšanās, sēklinieku iekaisums zēniem, kas nereti rada vīriešiem neauglību.

b tipa *Haemophilus influenzae* (Hib) infekcija

Slimības ierosinātājs ir baktērijas, kas organismā iekļūst caur elpceļiem gaisa pilienu ceļā. Nereti baktērija sastopama veseliem cilvēkiem.

Slimības pazīmes. Bērniem pirmajos dzīves gados tās izraisa strutainu smadzeņu plēves iekaisumu jeb meningītu, pneimoniju vai iekaisumu rīkles galā.

Sekas. Strutains smadzeņu plēves iekaisums (meningīts) var izraisīt smagas komplikācijas vai pat letālu iznākumu.

Cilvēka papilomas vīrusa infekcija

Slimības ierosinātājs ir cilvēka papilomas vīruss (CPV). Infekcijas avots ir vīrusa nēsātājs. Par CPV vīrusa nēsātājiem var kļūt gan vīrieši, gan sievietes un inficēt savus partnerus. Infekcijas pārvešana var notikt caur ādu, gļotādu un mikrotraumām dzimumorgānu rajonā, gan dzimumakta laikā, gan saskaroties ādai dzimumorgānu rajonā.

Visaugstākā CPV infekcijas sastopamība ir gados jaunām sievietēm (līdz 25 gadu vecumam). Latvijā vakcinē meitenes 12 gadu vecumā, lai tās būtu aizsargātas pirms dzimumdzīves uzsākšanas. Vakcinācija novērš lielāko daļu dzemdes kakla vēža gadījumu pirms to attīstības, pasargājot sievieti no emocionālām un fiziskām ciešanām, kā arī no nāves.

Slimības pazīmes. Vairumā gadījumos infekcija noris bez simptomiem. Inficēšanās ar CPV onkogēnajiem tipiēm ir dzemdes kakla vēža obligāts priekšnosacījums.

Sekas. Dzemdes kakla vēzis Latvijā un pasaulē pēc krūts vēža ir otrā biežāk sastopamā ļaundabīgā audzēja lokalizācija sievietēm vecumā līdz 45 gadiem un trešais izplatītākais vēža izraisītās nāves cēlonis sievietēm pēc krūts un plaušu vēža.

Vējbakas

Slimības ierosinātājs ir vīruss, kas izdalās caur elpceļiem. Parasti inficējas no slima cilvēka tieša kontakta veidā. Saglabājoties nervu mezglos, šis vīruss vēlākā dzīves laikā var izraisīt herpes infekciju, tā saukto jostas rozi.

Slimības pazīmes. Temperatūras paaugstināšanās, pūslīšveida izsitumi uz sejas, galvas matainās daļas, ķermeņa un ekstremitātēm, retāk – plaukstām un pēdām.

Sekas. Var būt vējbaku elementu sastrutojumi (inficēšanās ar streptokokiem), pneimonija, encefalīts, nieru iekaisums u.c.

Rīkojies!

Ieskaties potēšanas pasē un pārbaudi savu un sava bērna imunizācijas statusu.

Jautā padomu ģimenes ārstam!

Nekad nav par vēlu turpināt (vai ja nepieciešams uzsākt no jauna) iesāktu vakcināciju, pat, ja pēc pēdējās devas ievadīšanas ir nokavēts noteiktais vakcinācijas laiks!

Ērcu encefalīts

Slimības ierosinātājs ir vīruss, kuru pārnēsā inficētas ērces. Ērcēs vīruss atrodas galvenokārt siekalu dziedzeros un siekalās.

Slimības pazīmes. Pēc ērces koduma, vienas līdz triju nedēļu laikā, var novērot gripai līdzīgus simptomus (paaugstinātu temperatūru, galvassāpes un sāpes ķermenī), kas saglabājas apmēram vienu nedēļu. Pēc tam seko izveseļošanās, vai arī vīruss izplatās smadzenēs un smadzeņu apvalkos. Šādos gadījumos novēro smagu klīnisko gaitu, kas izpaužas ar meningītu, encefalītu, meningoencefalomielītu u.c. Meningīta galvenie simptomi ir augsta temperatūra, stipras galvas sāpes, sprandas stīvums, vemšana, reibonis. Jau pie pirmajiem slimības simptomiem nekavējoties jāgriežas pie ārsta.

Sekas. Galvassāpes, nespēja koncentrēties, depresija, dzirdes pasliktināšanās, atlieku parēze un atrofija.

Teritorijās, kurās saskaņā ar epidemioloģiskās uzraudzības datiem ir visaugstākā saslimstība ar ērcu encefalītu, ja bērna deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgajā teritorijā, kā arī bāreņus un bez vecāku gādības palikušus bērnus visā Latvijas teritorijā bez maksas iespējams vakcinēt arī pret ērcu encefalītu.

Rotavīrusu infekcija (rotavīrusa gastroenterīts)

Slimības ierosinātājs ir vīruss, kas izdalās ar fekālijām, un izplatās kontakta, kā arī gaisa pilienu ceļā.

Slimības pazīmes. Akūts sākums, paaugstināta ķermeņa temperatūra, slikta dūša, vemšana, ūdeņaina caureja, galvas sāpes, sāpes vēderā. Slimība ilgst 2-6 dienas.

Sekas. Zīdaiņiem un maziem bērniem caureja un vemšana var izraisīt izteiktu organisma atūdeņošanu (dehidratāciju), sakarā ar ko rotavīrusu infekciju bieži ārstē slimnīcā.

Gripa

Slimības ierosinātājs ir vīruss, kas izplatās gaisa pilienu veidā.

Slimības pazīmes. Gripa ir akūta, sevišķi lipīga vīrusu infekcija, kas skar elpceļus. Gripas pazīmes ir pēkšņš sākums, galvassāpes, drudzis, paaugstināta ķermeņa temperatūra, kaulu "laušanas sajūta", aizlikts deguns bez iesnām un sauss, rejšs klepus.

Sekas. Parasti gripas noris bez komplikācijām, Tomēr pacientiem ar hroniskām slimībām tā var būt ļoti bīstama, jo veicina citu jau esošo hronisku procesu vai slimību paasinājumu. Biezākas gripas komplikācijas pneimonija, bronhīts, vidusauss iekaisums.

Vakcināciju pret gripu 100% apmērā apmaksā bērniem no 6 līdz 24 mēnešiem un bērniem līdz 18 gadu vecumam, kuri pieder riska grupām ar hroniskām plaušu, sirds, vielmaiņas un nieru slimībām, pacientiem ar imūndeficīta sindromu, pacientiem ar imūnsupresīvo terapiju un tiem, kuri saņem ilgstošu terapiju ar acetilsalicilskābi jeb aspirīnu. 50% apmērā vakcināciju pret gripu apmaksā grūtniecēm un personām vecumā no 65 gadiem, riska grupām ar hroniskām plaušu, sirds, vielmaiņas un nieru slimībām, pacientiem ar imūndeficīta sindromu, pacientiem ar imūnsupresīvo terapiju.

Katru sezonu cirkulē atšķirīgi gripas vīrusi, tādēļ, lai pasargātu pret prognozējamiem cirkulējošiem vīrusiem, vakcīnas sastāvs tiek mainīts.

Svarīgi pret gripu vakcinēties katru gadu!

Lai palīdzētu vecākiem atcerēties par bērnu vakcināciju, aicinām izmantot mobilo aplikāciju "Vakcinācijas kalendārs". Aplikāciju iespējams lejupielādēt bez maksas Google play veikalā.

Aplikācija tapusi sadarbībā ar Pasaules Veselības organizācijas pārstāvniecību Latvijā.

Kur iespējams uzzināt vairāk par vakcināciju?

▶ Par vakcināciju un infekcijas slimībām Jūs varat jautāt ģimenes ārstam, pediatram, imunologam vai infektologam

▶ Meklējiet un uzziniet vairāk par infekcijas slimībām, ielūkojoties internetā:

+ **Slimību profilakses un kontroles centra mājaslapā:**
www.spkc.gov.lv, sadaļās: "Vakcinācija", "Infekciju slimības";

+ **Veselības ministrijas mājaslapā:**
www.vm.gov.lv/lv/tava_veseliba/vakcinacija

+ **Pasaules Veselības organizācijas mājaslapā (materiāli pieejami arī krievu valodā):**
www.who.int/topics/immunization/en
www.who.int/immunization/en

+ **Eiropas Slimību profilakse un kontroles centra mājaslapā:**
www.ecdc.europa.eu/en/healthtopics/immunisation/Pages/index.aspx

+ **Amerikas Slimību kontroles un profilakse centra mājaslapā:**
www.cdc.gov/vaccines

+ **Informācija atrodama arī mājaslapās:**
www.immunizationinfo.org
www.immunisation.dh.gov.uk
www.path.org/vaccineresources/index.php
www.brightoncollaboration.org/public

Savu viedokli par bērnu vakcināciju balstiet uz zinātniski pamatotu informāciju!

Tā ir liela atbildība pieņemt lēmumu atlikt vai atteikties no vakcinācijas, kas var ietekmēt Jūsu bērna dzīvi un līdz ar to sabiedrības kopējo veselību!

Pirmajos divos dzīves gados bērns tikai sāk iepazīt pasauli. Mums ir dārga katra minūte, ko pavadām kopā. Mēs kaļam plānus, iedomājamies, kā bērniņš sāks runāt un dalīties ar mums savāds domās, kā rotaļāsies ar citiem bērniem, brauks ar velosipēdu, kā vedīsim viņu pirmajā klasē, brauksim atpūsties un daudz ko citu darīsim kopā.

Bet mēs maz aizdomājamies, ka visi šos brīnišķīgos un neatkārtojamos brīžus var aizēnot slimība.

Pateicoties laikus veiktai vakcinācijai, daudzas slimības var tikt novērstas.

Slimību profilakses un
kontrols centrs

Materiālu sagatavoja
Slimību profilakses un kontrols centra speciālisti

Duntes iela 22, Latvija, LV-1005
Tālrunis: +371 67501590
E-pasts: info@spkc.gov.lv
Mājas lapas adrese: www.spkc.gov.lv

Seko mums sociālajos tīklos:
draugiem.lv/sveiksunvesels
facebook.com/SPKCentrs
twitter.com/SPKCentrs
Youtube: Slimību profilakses un kontrols centrs

Informācijas pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz
Slimību profilakses un kontrols centru obligāta

Bezmaksas izdevums